

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА

Назва освітньої компоненти	Страховання
Код та назва спеціальності	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Назва освітньої програми	Управління фінансами, банківська справа та страхування
Рівень освіти	перший (бакалаврський)
Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	6
Кількість кредитів ЄКТС	4
Форма підсумкового контролю	екзамен
Розробник програми	Стешенко Олена Дамирівна к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

Харків - 2025

ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»

Обов'язкова : цикл професійної підготовки

Курс: 3 / Семестр: 6

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Стещенко Олена Дамирівна, к.е.н, доцент

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/steshenko-od>

Контактна інформація - steshenkoed@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE - <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15366>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Метою є формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки.

Основними завданнями освітньої компоненти є:

- з'ясуванні об'єктивної необхідності, сутності, функцій, принципів і ролі страхування;
- висвітленні організації та шляхів розвитку страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності;
- розгляді умов особистого, майнового страхування, страхування відповідальності, перестрахування з позицій вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- вивченні особливостей та шляхів удосконалення фінансової діяльності страховиків

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема досліджувати тенденції розвитку страхування за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК10. Здатність працювати у команді
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК12 Здатність працювати автономно.
- ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем, зокрема страхування.
- СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
- СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
- СК10 Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результатами навчання (ПР):

ПР01. Знати механізм функціонування страхування

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування страхування, у т.ч. розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях страхування

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Знання здобуті в процесі вивчення дисциплін за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – ОК «Вступ до фаху», ОК «Фінанси», ОК «Мікроекономіка».

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти підготовки за ОС «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ОК «Ризикологія», ОК «Соціальне страхування», ОК «Фінансовий ринок»

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітня компонента сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку (ЦСР):

Тема курсу	Відповідність ЦСР	Очікувані результати навчання (зв'язок з ЦСР)
Тема 1, 2, 3	ЦСР 8: Гідна праця та економічне зростання	Розуміння ролі страхування в забезпеченні стабільності економіки, захисті активів та створенні умов для гідного працівництва.
Тема 4, 5	ЦСР 9: Інновації та інфраструктура	Здатність аналізувати фінансову стійкість страхових компаній, що сприяє розвитку надійної фінансової інфраструктури.
Тема 6	ЦСР 2: Подолання голоду	Розуміння механізмів страхування врожаю та майна сільгоспідприємств, що сприяє стабільності агросектору та продовольчій безпеці.
Тема 7	ЦСР 3: Здоров'я та благополуччя	Знання про страхування життя, здоров'я та від нещасних випадків, що сприяє соціальному захисту та покращенню якості життя.
Тема 8	ЦСР 13: Боротьба зі змінами клімату	Розуміння страхових механізмів відповідальності за забруднення довкілля, що стимулює екологічну відповідальність бізнесу.
Тема 9	ЦСР 17: Партнерство заради цілей	Знання про міжнародне співробітництво у сфері перестраховання, що сприяє глобальній стійкості та управлінню ризиками.
Усі теми	ЦСР 4: Якісна освіта	Розвиток фахових компетенцій у галузі страхування, що відповідає вимогам сучасного ринку та сприяє підвищенню фінансової грамотності суспільства.
	ЦСР 16: Мир, справедливість та сильні інститути	Вивчення принципів доброчесності, відповідальності та дотримання законодавства у страховій діяльності, що сприяє розвитку прозорих та надійних інститутів.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Модуль 1

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування

Ця тема розглядає страхування як економічну категорію та соціальний інститут, його функції (ризикова, ощадна, інвестиційна, превентивна, контрольна), сферу застосування в ринковій економіці та основні принципи (страховий інтерес, вища добросовісність, відшкодування збитків). Окремо досліджується роль страхування у забезпеченні економічної безпеки в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення, зокрема як інструмент фінансового захисту бізнесу й населення від воєнних ризиків та управління кризовими ситуаціями.

Тема 2. Класифікація страхування

Тема охоплює основи класифікації страхування за об'єктами, виділяючи основні галузі: майнове, страхування відповідальності та особове страхування, а також класифікацію за родом небезпеки. Особлива увага приділяється специфіці видів страхування, актуальних для періоду повоєнного відновлення, таких як страхування будівельно-монтажних ризиків, обладнання під час реконструкції та цивільної відповідальності будівельників.

Тема 3. Страховий ринок

У темі розкривається поняття страхового ринку, його суб'єкти, а також страхові послуги як об'єкт взаємовідносин. Аналізується роль посередників (агентів, брокерів) та перспективи розвитку ринку в Україні. Важливим аспектом є питання євроінтеграції та гармонізації законодавства, зокрема адаптація українського ринку до стандартів Solvency II та європейських директив зі страхування, що стосується фінансової звітності та захисту прав споживачів.

Тема 4. Фінансові основи страхової діяльності

Тема присвячена фінансовій структурі страхової діяльності: джерелам доходів страховика (страхові премії, інвестиційні доходи), складу та економічному змісту витрат, а також розрахунку собівартості страхової послуги. Окремо розглядається роль страхування як інструмента залучення інвестицій у відновлення країни, зокрема через формування довгострокових інвестиційних ресурсів зі страхових резервів для відбудови інфраструктури.

Тема 5. Страхові ризики та їх оцінка

Тема зосереджена на понятті страхового ризику, його ознаках та методах оцінки для визначення прийнятності для страхування в різних галузях (майно, відповідальність, особове). Особливу увагу приділено оцінці та управлінню новими ризиками в умовах невизначеності, зокрема гібридними загрозами та кіберризиками, що набувають актуальності в сучасному контексті.

Модуль 2

Тема 6. Страхування майна

У темі детально вивчаються умови страхування майна юридичних осіб та сільськогосподарських підприємств (врожай, тварини, будівлі), включаючи порядок укладення договорів та відшкодування збитків. Спеціальний акцент робиться на страхуванні майна в умовах воєнних ризиків, механізмах відшкодування збитків від руйнувань та можливостях державно-приватного партнерства у цій сфері, наприклад, в агрострахуванні.

Тема 7. Особове страхування

Тема охоплює основні види особового страхування: страхування життя (змішане, ощадне), обов'язкове та добровільне страхування від нещасних випадків. Важливими сучасними аспектами є розробка інклюзивних страхових продуктів для осіб з інвалідністю, ветеранів та внутрішньо переміщених осіб, а також роль страхування як елементу системи медичної реабілітації та соціальної адаптації, включаючи страхування працівників ризикових професій у сфері відновлення.

Тема 8. Страхування відповідальності

У темі розглядаються різновиди страхування відповідальності: цивільної (власників транспорту, включаючи систему «Зелена картка»), за неповернення кредитів, професійної та за забруднення довкілля. У контексті сучасних викликів окремо аналізується страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок бойових дій або при поводженні з вибухонебезпечними предметами.

Тема 9. Перестраховання та співстрахування

Тема розкриває сутність, необхідність та методи перестраховання (факультативне, договірне), форми проведення операцій, а також механізми співстрахування. Ключовим аспектом є дослідження ролі міжнародного перестраховання у покритті масштабних ризиків воєнного часу та періоду відновлення, а також його значення для залучення глобального капіталу та стабілізації вітчизняного страхового ринку.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
1.	Аналіз ролі страхування в умовах кризи та відновлення.	<ul style="list-style-type: none"> • Аналіз кейсів: фінансова стабільність завдяки страхуванню під час воєнного стану. • Дискусія: "Страхування як інструмент економічної безпеки держави". • Розрахунок: визначення принципів страхування (інтерес, відшкодування) в умовах форс-мажору.
2.	Класифікація ризиків та продуктів для відновлення економіки.	<ul style="list-style-type: none"> • Розбір специфіки договорів страхування. • Аналіз вимог до полісів для отримання міжнародного фінансування на відбудову.
3.	Страховий ринок України: виклики євроінтеграції.	<ul style="list-style-type: none"> • Порівняльний аналіз структури ринків України та країн ЄС (на прикладі Польщі). • Робота з нормативними документами: вивчення ключових вимог Solvency II. • Дискусія: "Гармонізація законодавства з <i>acquis</i> ЄС: виклики для українських страховиків".
4.	Фінансовий аналіз та інвестиційна діяльність страховика.	<ul style="list-style-type: none"> • Розрахунок структури доходів та витрат страховика. • Кейс: оцінка інвестиційних можливостей резервів у проєктах відновлення інфраструктури. • Аналіз впливу макроекономічних факторів на фінансову стійкість страховика.
5.	Страхування майна: особливості укладення договорів у повоєнний період.	<ul style="list-style-type: none"> • Симуляція: оцінка об'єкта (промислового цеху) з ознаками пошкоджень та оформлення умов договору • Складання заяви на страхування та акту оцінки збитків (на прикладі агропідприємства). • Аналіз механізмів державної підтримки (софінансування) в агрострахуванні.
6.	Розробка інклюзивних страхових продуктів.	<ul style="list-style-type: none"> • Проектна робота: розробка концепції страхового продукту для цільової групи (ветерани, особи з інвалідністю, ВПО). • Аналіз тарифів і умов страхування медичної реабілітації. • Дискусія про принципи безбар'єрності та доступності страхових послуг.

№ з/п	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
7.	Страховання відповідальності в умовах воєнного стану та відновлення.	<ul style="list-style-type: none"> • Розбір ситуацій: визначення відповідальності та страхового покриття (пошкодження інфраструктури підприємцем, екологічна шкода). • Вивчення вимог міжнародної системи "Зелена картка". • Аналіз договору страхування професійної відповідальності інженера-проектувальника.
8.	Моделювання перестраховального договору для покриття масштабних ризиків.	<ul style="list-style-type: none"> • Розрахункове завдання: моделювання процесу цесії великого ризику (наприклад, енергооб'єкта) міжнародному перестраховику. • Аналіз умов договірної та факультативного перестраховання. • Дискусія: "Роль міжнародного перестраховання у стабілізації ринку України".

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне вивчення основних понять, категорій і механізмів страхування; аналіз законодавчих актів та нормативних документів; опрацювання рекомендованої літератури, електронних ресурсів і матеріалів, необхідних для засвоєння тем освітньої компоненти.
Підготовка до практичних занять	Опрацювання методичних вказівок; виконання розрахункових завдань, аналіз ситуаційних кейсів і практичних прикладів; підготовка до обговорення тем і проблем страхування; аналіз даних страхових фондів, законодавчих змін та актуальних подій у сфері страхування.
Виконання індивідуальних завдань	Розроблення аналітичних або дослідницьких робіт; підготовка презентацій, порівняльних оглядів, аналітичних записок чи есе; виконання розрахункових робіт або міні-проектів щодо оцінки ефективності механізмів страхування, у тому числі в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.
Підготовка до підсумкового контролю	Систематизація та узагальнення знань з усіх тем курсу; повторення ключових понять, законодавчих норм та практичних аспектів; виконання тестових і ситуаційних завдань; підготовка до комплексного оцінювання результатів навчання у формі екзамену.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування	4/2	4/2	6 / 10	14 / 14
Тема 2. Класифікація страхування	2/2	2/1	6 /10	10 / 13
Тема 3. Страхувальний ринок	4/2	4/1	6 / 10	14 / 13
Тема 4. Фінансові основи страхової діяльності	2/1	2/1	6 / 10	10/ 12
Тема 5. Страхувальні ризики та їх оцінка	4/1	4/1	8 / 10	16 /12
Тема 6. Страхування майна	4 /-	4 /-	8 / 14	16 /14
Тема 7. Особове страхування	4 /-	4 /-	8 /14	16 /14
Тема 8. Страхування відповідальності	4 /-	4/-	8 / 14	16 /14
Тема 9. Перестрахування та співстрахування	2 /-	2 /-	4 / 14	8
Всього	30 /8	30 /6	60 /106	120

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Вид: курсова робота

Курсова робота виконується відповідно до методичних вказівок за посиланням: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/7159>

Вимоги: Оформлення курсової роботи здійснюється відповідно до чинних вимог нормо-контролю в університеті, деталізованих у рамках відповідного методичного посібника та вказівок до виконання курсової роботи з даної освітньої компоненти. Обсяг пояснювальної записки має не перевищувати 30 сторінок формату А4.

Курсова робота з дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання	Розподіл балів
<ul style="list-style-type: none"> - глибоке розкриття досліджуваної теми; - відображення власної позиції щодо досліджуваної тематики; - використання сучасних статистичних та фактичних даних; - логічне та грамотне викладання матеріалу; - належне оформлення роботи; - вчасне представлення роботи на перевірку викладачів; 	до 75
Захист курсової роботи (аргументовані відповіді на питання викладача)	0-25

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oopnova-redakcija-2024.pdf>)

При викладанні освітньої компоненти для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання. Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати однозначного вирішення.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є екзамен. Форма проведення семестрового екзамену – електронне тестування. При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до Положення про контроль і оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>) та Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/porjadok_sesija_vijskovij-stan.pdf

Максимальна кількість балів за модуль			
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль	
до 60	до 40	до 100	
Поточний контроль		6 семестр	
1 Виконання поточних кейс-завдань Складові: ● аналіз ситуації та ідентифікація проблеми; ● аргументація та логічність пропонуваного рішення ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 20 0 -4 0-10 0-3 0-2 0-1	
2 Виконання практичних робіт протягом модулю Складові: ● розуміння теоретичного матеріалу; ● правильність і повнота виконання розрахунків; ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 20 0 -4 0-10 0-3 0-2 0-1	
3 Поточне тестування		0 – 20	
Підсумок		маx 60	
Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
відмінно – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
добре – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
задовільно - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E

незадовільно - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oop-nova-redakcija-2024.pdf>) прозорість, неупередженість оцінювання досягнень студентів є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 1 Дайте визначення страхування як економічної категорії. Назвіть його ключові функції.
- 2 Поясніть сутність принципів страхового інтересу та вищої доброчесності (*uberrimae fidei*). Наведіть приклади їх застосування.
- 3 Назвіть основні галузі страхування за об'єктом страхування та наведіть приклади основних видів у кожній галузі.
- 4 У чому полягає сутність та економічна необхідність перестраховування? Назвіть основні методи перестраховування.
5. Охарактеризуйте структуру страхового ринку України. Назвіть основні групи його суб'єктів.
6. Яку роль на страховому ринку виконують страхові агенти та страхові брокери? Чим відрізняються їх функції?
7. Які основні вимоги Директиви ЄС Solvency II стосуються фінансової стійкості страховиків та яке їх значення для гармонізації українського ринку?
8. Назвіть основні джерела формування доходів страхової компанії та статті її витрат.
9. Опишіть особливості страхування майна юридичних осіб. Назвіть типові ризики, що покриваються.

10. Розкрийте сутність та основні види особового страхування (страхування життя, від нещасних випадків).
11. Що розуміють під професійною відповідальністю? Наведіть приклади галузей, де це страхування є найбільш актуальним.
12. Поясніть призначення міжнародної системи «Зелена картка» у страхуванні цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
13. Які питання виникають при страхуванні сільськогосподарських культур у сучасних умовах та які механізми держпідтримки можуть застосовуватися?
14. Дайте визначення страхового (аналізованого) ризику. Назвіть основні етапи його оцінки страховиком.
15. Опишіть алгоритм дій страхувальника та страховика при настанні страхового випадку за договором страхування майна.
16. Які нові види ризиків (наприклад, кіберризик) набувають значення для страхування та які особливості їх оцінки?
17. Які чинники впливають на розмір страхової премії (тарифної ставки)?
18. Проаналізуйте роль страхування у забезпеченні фінансової стійкості та відновлення економіки в умовах повоєнного періоду.
19. Які види страхування є найбільш актуальними для захисту бізнесу під час та після воєнного стану? Обґрунтуйте свою думку.
20. Які особливості має мати інклюзивний страховий продукт для осіб з інвалідністю або ветеранів? Назвіть ключові принципи його розробки.
21. Як процес євроінтеграції впливає на розвиток українського страхового ринку? Назвіть основні напрями адаптації.
22. У чому полягає значення міжнародного перестраховання для покриття масштабних ризиків, пов'язаних із наслідками бойових дій?
23. Які механізми можуть сприяти підвищенню доступності (безбар'єрності) страхових послуг для всіх верств населення?
24. Які питання цивільної та екологічної відповідальності можуть виникати під час відбудови інфраструктури та як страхування може їх вирішити?
25. Оцініть роль страхування як інструмента залучення інвестицій у відновлення національної економіки.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Законодавство України з питань страхування.
- 2 Журавка О.С. Страхування: навчальний посібник / О.С. Журавка, А.Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
- 3 Клапків Ю.М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія / Ю.М. Клапків Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
- 4 Плиса В.Й. Страхування : підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. / В.Й. Плиса. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
- 5 Стешенко О.Д. Страхові послуги: Навч. посібник. Харків: УкрДАЗТ, 2012. 186 с

Додаткова література:

6. Русул Л.В., Федішин М.П., Лаврук Н.А. Страхування: від теорії до практики: навчальний посібник Кам'янець-Подільський:: Аксіома, 2018. 288 с.
- 7 Страхування : практикум / укл. Брязкало А.Є., Гладчук О.М. Кучерівська С.С. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2020. 152 с
- 8 Страхові послуги: навч. посібник /Д.І. Дема, О.М.Віленчук, І.В. Дем'янюк; за заг. ред. Д.І. Деми. [2-е вид. перероб. та допов.]. К.: Алерта, 2013. – 526 с
- 9 Фінанси страхових організацій: у схемах і таблицях: навч. Посібник / укл. М.П. Федішин, Л.В. Попова, С.С. Кучерівська. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2023, 228 с.

Інтернет-ресурси та інформаційні платформи:

- 1 Репозиторій УкрДУЗТ URL: <http://lib.kart.edu.ua/>
- 2 Міністерство фінансів України URL: <https://mof.gov.ua/uk>
- 3 Верховна Рада України. Офіційний портал URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
- 4 Національний банк України (розділ «Страхування») URL: <https://bank.gov.ua/ua/insurance>
- 5 Ліга страхових організацій України (ЛІСОУ) URL: <https://lia.org.ua/>
- 6 «Форсмажор» / «ForsMI» URL: <https://formi.com.ua/>
- 7 Українська страхова асоціація (УСА) URL: <https://usa.ua/>

- 8 Deloitte Україна. Сектор фінансових послуг
<https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/financial-services/articles/insurance.html>
- 9 Forinsurer. Страхування в Україні URL: <http://forinsurer.com/>

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@ kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Стешенко О.Д., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ВНЕСЕННЯ ЗМІН

<i>Засідання кафедри ФОіА</i>	<i>Протокол №1 від 29.082025 р</i>	